

תלמוד ירושלמי (ונציה) מסכת ברכות פרק ט דף יד טור א/ה"ג

דבית ינאי אמר ביושבת על המשבר הא קודם כן יצלי על שם הנה כחומר ביד היוצ'
ר' בשם דבית ינאי עיקר עיבור' של דינה זכר היה
מאחר שנתפללה רחל נעשית נקבה
הדא היא ואחר ילדה בת ותקרא את שמה דינה – מאחר שנתפללה רחל נעשית נקבה
ואמר רבי יהודה בן פזי בשם דבית רבי ייני אמינו רחל מנביאות הראשונות היתה
אמרה עוד אחר יהיה ממני הדא הוא דכתיב יוסף ה' לי בן אחר – בנים אחרים לא אמרה אלא עוד אחר יהיה ממני.

מראה הפנים מסכת ברכות פרק ט

ובהא דאמרו כאן וכן בב"ר דתפלת רחל גרמה ובגמרא דילן אמרו דתפלת לאה גרמה
נראה דהנ"מ בזה למאי דמצינו דעות מחולקות בנס הזה
דכאן אמרו נעשית נקבה וכך הוא בב"ר
והתרגום יונתן כתב בפסוק ואחר וגו':
ומן בתר כדין ילידת ברת וכו' ושמיע קדם ה' צלותא דלאה ואתחלפו עובריא במעיהון
והוה יתיב יוסף במעהא דרחל ודינה במעהא דלאה.
וכך מצינו במה שיסד הקליר ביוצר א' דר"ה עובר להמיר בבטן אחות וכו'.

בראשית טו

יג וַיֹּאמֶר לְאַבְרָם יְדַע תְּדַע כִּי־גֵר אֶהְיֶה זָרְעֲךָ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם וְעַבְדּוּם וְעָנּוּ אֹתָם אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה:

יד וְגַם אֶת־הַגּוֹי אֲשֶׁר יַעֲבֹדוּ דָן אֲנִי וְאַחֲרַי־כֵּן יֵצְאוּ בְּרִכְשׁ גָּדוֹל:

טו וְאַתָּה תָּבוֹא אֶל־אֲבֹתֶיךָ בְּשָׁלוֹם תִּקְבְּרָ בְּשִׂיבָה טוֹבָה:

טז וְדֹר רְבִיעִי יָשׁוּבוּ הֵנָּה כִּי לֹא־שָׁלֵם עֵינָן הָאָמְרִי עַד־הֵנָּה:

בראשית רבה צא:ו

וַיִּרְדּוּ אַחֵי יוֹסֵף, בְּנֵי יִשְׂרָאֵל צְרִיף הַמִּקְרָא לומר, אֶלֶּא בַּתְּחִלָּה לֹא נִהְגּוּ בּוֹ אַחֲוָה וּמְכֻרָהוּ, וְלִסּוֹף מִתְחַרְטִין וְאוֹמְרִים אֵימַתִּי גֵרד לְמִצְרַיִם נַחְזִיר אֶת אַחֲוֵינוּ לְאַבְיָו, וּכְשֶׁאָמַר לָהֶם אֲבִיהֶם לִירֵד לְמִצְרַיִם נִתְּנוּ כָּלֶם דַּעַת אַחַת לְהַחְזִירוֹ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בַּר סִימּוֹן אִף יוֹסֵף יוֹדַע הִנֵּה שְׁאַחֲוֵי יוֹרְדִין לְמִצְרַיִם לְשֹׁבֵר אֶכֶל, מָה עָשָׂה הוֹשִׁיב שׁוּמְרִים עַל כָּל הַפְּתָחִים וְאָמַר לָהֶם רָאוּ כָּל מִי שֶׁנִּכְנַס לְשֹׁבֵר אֶכֶל כְּתָבוּ שְׁמוֹ וְשֵׁם אֲבִיו, לְעָרֵב הִבִּיאוּ פְתָקִים, וְעָשׂוּ כֵּן. כִּיִּן שֶׁבָּאוּ בְּנֵי יַעֲקֹב כָּל אֶחָד וְאֶחָד נִכְנַס בְּשַׁעַר שְׁלוֹ וְכָתְבוּ אֶת שְׁמוֹתֵם, לְעָרֵב הִבִּיאוּ לוֹ הַפְּתָקִים, זֶה קוֹרָא רְאוּבֵן בֶּן יַעֲקֹב, וְאֶחָד קוֹרָא שְׁמֵעוֹן בֶּן יַעֲקֹב, וְאֶחָד לֹוי, וְכֵן הַשּׁוֹעֲרִים כָּל אֶחָד שְׁלוֹ. מִיָּד אָמַר לָהֶם יוֹסֵף סִתְּמוּ אֶת הָאוֹצְרוֹת וּפְתָחוּ אוֹצֵר אֶחָד, וְנָתַן שְׁמוֹתֵם לְבַעַל הָאוֹצֵר, וְאָמַר לוֹ רְאֵה כְּשֶׁיָּבֹאוּ הָאֲנָשִׁים אֵלַי לְיָדְךָ תִּפְּשׂוּ אוֹתָם וְשַׁגְּרוּ אוֹתָם לִפְנֵי, עֲבְרוּ שְׁלֹשֶׁת יָמִים וְלֹא בָּאוּ, מִיָּד נָטַל יוֹסֵף שְׁבָעִים גְּבוּרִים מִבֵּית הַמֶּלֶךְ וְשַׁגְּרוּ בְּשִׁבְלֵם לְבִקֵּשׁ אוֹתָם בְּשׁוּק, הִלְכוּ וּמָצְאוּ אוֹתָם בְּשׁוּק שֶׁל זֹנוֹת, וּמָה טִיבָן בְּשׁוּק שֶׁל זֹנוֹת, אֶלֶּא אָמְרוּ אַחֲוֵינוּ יוֹסֵף יָפָה תֹּאֵר וַיִּפָּה מִרְאֶה, שְׁמָא בְּקִבָּה הוּא. וְתִפְּשׂוּ אוֹתָם וְהִבִּיאוּם לִפְנֵי יוֹסֵף. מִיָּד: (בראשית מב,ו) וַיִּתְּנָכֵר אֶלֵיהֶם וַיִּדְבֵּר אִתָּם קִשׁוֹת, מְלַמֵּד שֶׁנַּעֲשֶׂה לָהֶם כְּנִכְרִי.

פרקי דרבי אליעזר פרק לו

וְכֵלָן נולדו זווּגן עָמִם, חוּץ מִיוֹסֵף שֶׁלֹּא נולד זווּגוֹ עִמּוֹ, שֶׁהִיָּתָה אֶסְנֵת בַּת דִּינָה רְאוּיָה לוֹ לְאִשָּׁה. וְחוּץ מִדִּינָה שֶׁלֹּא נולד זווּגָה עִמָּה. אֶמְרָה, הִילָדָה הָזֵאת דִּין וּמִשְׁפָּט הִיא, עַל כֵּן קָרָאָה שְׁמָה דִּינָה:

פרקי דרבי אליעזר פרק לח

... שֶׁהִיָּתָה בְּתוֹ שֶׁל יַעֲקֹב יוֹשֶׁבֶת אֱהָלִים וְלֹא הִיָּתָה יוֹצֵאת הַחוּצָה. מָה עָשָׂה שָׂכָם בֶּן חֲמוֹר, הִבִּיא מִשְׁחָקוֹת נַעֲרוֹת חוּצָה לָהּ מִתּוֹפְפוֹת בְּתָפִים, יִצְאָה דִּינָה לְרֵאוֹת בְּבָנוֹת הַמִּשְׁחָקוֹת, וְשִׁלְּלָה וְשָׁכַב אוֹתָהּ, וְהִרְתָּה וַיִּלְדָה אֶת אֶסְנֵת. וְאָמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְהִרְגָהּ, שֶׁעֲכָשׂוּ לֹאמְרוּ כָּל הָאֲרָץ שִׁישׁ בֵּית זָנוֹת [נ״א: זִמָּה] בְּאֱהָלֵי יַעֲקֹב. מָה עָשָׂה יַעֲקֹב, הִבִּיא צִיץ וְכָתַב עָלָיו שֵׁם הַקֹּדֶשׁ וְתָלָה עַל צִנּוּרָהּ וְשִׁלְּחָהּ וְהִלְכָה לָהּ. וְהִכַּל צְפוּי לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וַיִּרְדּוּ מִיִּכְאֵל הַמֶּלֶכֶדְ וְהוֹרִידָה לְמִצְרַיִם לְבֵיתוֹ שֶׁל פּוֹטִיפָרַע, שֶׁהִיָּתָה אֶסְנֵת רְאוּיָה לְיוֹסֵף לְאִשָּׁה, וְהִיָּתָה אֲשֶׁתוֹ שֶׁל פּוֹטִיפָרַע עֲקָרָה וְגִדְּלָה אוֹתָהּ כְּבַת. וּכְשֶׁיִּרְדּוּ יוֹסֵף לְמִצְרַיִם לְקַחָהּ לוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר [בראשית מא, מה] וַיִּתֵּן לוֹ אֶת אֶסְנֵת בַּת פּוֹטִיפָרַע כֶּהֵן אֵן לְאִשָּׁה.